Elekt@onski bilten

EKOLOG III

Broj 33 • Mart 2026 **ISSN** 1800 - 7031

Građanski monitoring kvaliteta vazduha za februar 2026. godine

U Bijelom Polju 10 dana prekoračenja granične vrijednosti srednje dnevne koncentracije PM10 čestica, u Pljevljima devet, Podgorici-Zabjelo šest i Podgorici-Blok V dva dana.

U Nikšiću februar bez prekoračenja PM10.

EUROSKOP

Intezivne aktivnosti Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera u cilju zatvaranja poglavlja 27 **Slabo interesovanje za učešće u javnim raspravama**

Svjetska banka podržava reformu upravljanja otpadom u Crnoj Gori

Projekat će finansirati izgradnju Regionalnog centra za upravljanje otpadom u Nikšiću, koji će opsluživati više od 75.000 stanovnika.

Opet ,,buka" oko hidroelektrane Buk Bijela

Nacrt studije procjene uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu nije ispunio ulogu

NAŠ GRAD, NAŠ odraz

Opština Nikšić, Turistička organizacija Nikšić, Ekološki pokret ,,Ozon", Komunalno Nikšić, Elektroprivreda Crne Gore i Kancelarija Nikšić Evropska prestonica kulture 2030 potpisali Memorandum o saradnji

Prijatelj broja

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE

Elekt®onski bilten
EKOLOG III

Broj 33, Mart 2026

Sadržaj |

EKOSKOP: Građanski monitoring kvaliteta vazduha za februar 2026 2

Svjetska banka podržava reformu upravljanja otpadom u Crnoj Gori 3

EUROSKOP: Intezivne aktivnosti Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera u cilju zatvaranja Poglavlja 27. Slabo interesovanje za učešće u javnim raspravama . 4

Opet ,,buka“ oko HE Buk Bijela: Nacrt studije procjene uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu nije ispunio ulogu .5

Potpisan Memorandum o saradnji za kampanju ,,Naš Grad, Naš o(d)braz .....,..... 6

U okviru fonda ,,Majka Savica" dodijeljene nagrade za najbolje eko eseje na temu ,,Crna Gora i klimatske promjene" 7

Stav: Cirkularna ekonomija, Mit ili realnost? Piše: Dr Nikola Perović 9

AKTUELNOSTI 12

ECO CHAT 15

IMPRESSUM

Elektronski bilten ,,Ekolog”
ISSN 1800-7031

Osnivač i izdavač:
Ekološki pokret ,,Ozon

Glavni i odgovorni urednik:
Aleksandar Perović

Redakcija;
Dr Nikola Perović, mr Radoš Đurović

Tiraž:
Neograničen

Distribucija:
Besplatna, elektronskom poštom

Adresa redakcije:
Serdara Jola Piletića 1
81 400 Nikšić
040 206 564 office@ozon.org.me
www.ozon.org.me
ozonmne | ozonmne

Riječ urednika |

Piše: Aleksandar Perović

Ovaj broj ,,Ekologa” prirodno prati proljeće, koje je zvanično počelo 20. marta, pa i teme kojima smo se bavili prenose promjenljivo raspoloženje karakteristično za ovo doba godine.
Od veselih vijesti da je Nikšić u februaru po prvi put otkad se vrši monitoring kvaliteta vazduha bio bez izmjerenih prekoračenja dnevnih srednjih vrijednosti PM10 čestica, do onih zabrinjavajućih kakva je neodustajanje energetskog lobija da decenijama kontroverzni projekat izgradnje HE Buk Bijela prikaže kao blagorodan za prirodu i društvo.
Prenosimo i pobjednički tekst konkursa za djecu Doma Mladost, Bijela na temu ,,Crna Gora i klimatske promjene”, nagrađen u okviru aktivnosti Fondacije ,,Majka Savica”, koji nas poziva da se zapitamo koliko vodimo računa jedni o drugima i prirodi.

Dijelimo lijepu vijest o prijemu čelnika Opštine Nikšić, za britanskog državljanina Ričarda, koji boravak u Nikšiću koristi da uklanja otpad sa lokacija na kojima mu nije mjesto.

Naravno i razgovor u Eco chat-u sa Nemanjom Popovićem, svestranim mladim čovjekom, koji je dio tima Kancelarije Nikšić Evropska prestonica kulture 2030 otvara horizonte kako da dođemo do potrebnog nivoa kulture življenja u skladu sa titulom.

Pročitajte, razmišljajte i istražujte ☺ ☺ ☺

EKOSKOP

Rezultati građanskog monitoringa kvaliteta vazduha za februar 2026. godine

Ekološki pokret „Ozon" je u okviru građanskog monitoringa kvaliteta vazduha, na osnovu izvještaja Centra za ekotoksikološka ispitivanja, koji se dobijaju sa Državne mreže za praćenje kvaliteta vazduha, kojom upravlja Agencija za zaštitu životne sredine, pripremio pregled stanja za februar 2026. godine.

Tokom februara u Sjevernoj zoni evidentirana su sledeća prekoračenja granične vrijednosti srednje dnevne koncentracije PM10 čestica u vazduhu: u Bijelom Polju 10 dana a u Pljevljima devet dana.

U Centralnoj zoni broj dana sa prekoračenjima granične vrijednosti srednje dnevne koncentracije za PM10 čestice je iznosio u: Podgorici-Zabjelo šest dana i Podgorici-Blok V dva dana.

*U Nikšiću tokom februara **nije bilo dana** sa prekoračenjima granične vrijednosti srednje dnevne koncentracije za PM10 čestice, što je **po prvi put** za ovaj period otkad se kontinuirano prati kvalitet vazduha.*

Izmjerene su i visoke koncentracije PM2,5 čestica na mjernim mjestima u Sjevernoj zoni kvaliteta vazduha.

Hemijskom analizom PM10 čestica utvrđeno je povećano prisustvo benzo(a)pirena u uzorcima iz Sjeverne i Centralne zone kvaliteta vazduha.

U odnosu na januar primjetan je trend smanjenja broja dana sa prekoračenjima granične vrijednosti srednje dnevne koncentracije za PM10 čestice

Podsjetićemo da je u januaru u Pljevljima bilo 26 dana sa prekoračenjima graničnih vrijednosti srednje dnevne koncentracije PM10, u Bijelom Polju 21, Podgorici – Zabjelo 14, a u Bloku V 10 i Nišiću 13 dana.

*U Pljevljima u prva dva mjeseca 2026. godine **već registrovano 35 dana** sa prekoračenjima dnevnih srednjih vrijednosti PM10 čestica, što je granični broj za tog polutanta na godišnjem nivou.*

Vazduh.me

Svjetska banka podržava reformu upravljanja otpadom u Crnoj Gori

Odobren kredit za finansiranje izgradnje Regionalnog centra za upravljanje otpadom u Nikšiću i sanaciju bazena crvenog mulja u Zeti

Odbor izvršnih direktora Svjetske banke je na sastanku održanom u Vašingtonu 27. marta tekuće godine odobrio Vladi Crne Gore kredit u iznosu od 40 miliona eura sa ciljem jačanja upravljanja čvrstim otpadom i unapređenja kvaliteta života zajednica, uz podršku čistijem i privlačnijem poslovnom okruženju.

Projekat "Reforma u oblasti upravljanja otpadom u Crnoj Gori" podržava napore Vlade da modernizuje usluge upravljanja otpadom, ojača institucije i uskladi sektor sa standardima Evropske unije (EU).

Projekat je usmjeren na jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje usluga upravljanja čvrstim otpadom u odabranim opštinama. Takođe, projekat podržava izgradnju kapaciteta na nacionalnom i lokalnom nivou. Ove reforme biće podržane ključnim ulaganjima u infrastrukturu i sanaciju.

Projekat će finansirati izgradnju Regionalnog centra za upravljanje otpadom u Nikšiću, koji će opsluživati više od 75.000 stanovnika. Regionalni centar će omogućiti reciklažu, kompostiranje i savremeni tretman otpada, doprinoseći smanjenju njegovog odlaganja na deponijama i postepenom povećanju stope reciklaže u skladu sa zahtjevima EU.

Projekat će takođe finansirati sanaciju oko 11 hektara zagađenog zemljišta na lokaciji bivšeg industrijskog kompleksa KAP u Zetskoj ravnici, čime će se smanjiti rizici po javno zdravlje i zaštititi podzemne vode i sliv Skadarskog jezera.

Priprema projekta podržana je grantom iz Grant fonda za pripremu projekata (Grant Facility for Preparing Projects Trust Fund) u kom su odobrena bespovratna sredstva i za Studiju izvodljivosti Regionalnog centra za upravljanje otpadom u Nikšiću, koja je u toku izrade. U evalucionoj komisiji koju je formiralo Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera za odabir izvođača učestvovala je i Nataša Bakić iz Sekretarijata za komunalne poslove i saobraćaj, kao predstavnica Opštine Nikšić.

Takođe, bespovratnim sredstvima Svjetske banke i uz podršku resornog Ministarstva, urađen je i dokument Smjernice za formiranje Centara za upravljanje otpadom u Crnoj Gori, gdje je opština Nikšić, uzeta kao pilot primjer, zbog posjedovanja potrebnih uvodnih podataka kakvi su generisane količine na godišnjem nivou i morfološki sastav otpada, kao i jasne vizije o izgradnji potrebne infrastrukture za uspostavljanje održivog sistema upravljanja otpadom.

Opština Nikšić, preko tima Sekretarijata za komunalne poslove i saobraćaj, aktivno je učestvovala tokom procesa pregovora sa Svjetskom bankom, kroz intezivnu komunikaciju, dostavljanje informacija i organizovanje terenskih posjeta misija Svjetske banke predmetnoj lokaciji u krugu Željezare, koja je prostorno planskom dokumentacijom definisana za izgradnju Regionalnog centra.

Riječ je o hali Vučionice sa okolnim prostorom, a od Upravnog odbora Elektroprivrede Crne Gore, kao vlasnika, očekuje se predlog modela ustupanja tog prostora.

EUROSKOP

Intezivne aktivnosti Ministarstva ekologije održivog razvoja i razvoja sjevera u cilju zatvaranja poglavlja 27

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, dostavilo je 15. marta tekuće gopdine, Evropskoj komisij paket dokumenata sa 12 zakona, 95 podzakonskih akata, četiri strategije, osam specifičnih planova implementacije direktiva i 40 tabela usklađenosti.

Ovo je kako ističu urađeno zbog dodatnog ubrzanja zakonodavnog usklađivanja i pune implementacije obaveza iz Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene, kako bi se ispunila završna mjerila i nastavio napredak u pregovaračkom procesu sa EU.

Trenutno su na javnoj raspravi Nacrt zakona o zaštiti vazduha i Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom, a 25. Marta je završena javna rasprava za Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini.

Ono što smo analizom izvještaja sa javnih rasprava primjetili jeste izuzetno loš odziv zainteresovanih strana, prije svega stručne javnosti, jedinica lokalnih samouprava i organizacija civilnog društva, što je zabrinjavajuće imajući u vidu potrebu aktivnog učešća javnosti u procesu donošenja odluka.

U toku trajanja javne rasprave, svoje primjedbe, predloge i sugestije na nacrt Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini dostavili su članovi Radne grupe, tehnički servisi koji obavljaju ili žele da obavljaju stručne poslove u oblasti zaštite od buke u životnoj sredini, gospodin Igor Mamula ispred Sekretarijata za uređenje prostora i planiranje opštine Tivat i gospođa Andreja Gvozdenović ispred Sekretarijata za insekcijske poslove opštine Tivat.

U toku trajanja javne rasprave o Predlogu Nacionalnog plana za implementaciju Stokholmske konvenije za period 2026-2027 nije bilo pristiglih komentara, sugestija i predloga.

Tokom trajanja javnih konsultacija izrade nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona za štetu u životnoj sredini Ministarstvu su dostavljene inicijative, predloge i sugestije od NVO OZON" i gospodina Nikole Raičevića, sudskog vještaka ekološke struke.

U toku trajanja javne rasprave, svoje primjedbe, predloge i sugestije na Predlog strategije kvaliteta vazduha za period 2026-2029. godina dostavili su: gospodin Aleksandar Perović ispred nevladine organizacije „Ozon", gospođa Sanja Svrkota ispred nevladine organizacije „Green Home" i gospođa Danka Krezović ispred opštine Pljevlja.

Primjedbe/predlozi/sugestije putem e-maila tokom javne rasprave o Nacrtu strategije zaštite morske sredine do 2036. godine primljene su iz Instituta za biologiju mora.

Opet ,,buka“ oko HE Buk Bijela

Nacrt studije procjene uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu nije ispunio ulogu

Ekološki pokret ,,Ozon“ smatra da je nacrt Elaborata procjene na životnu sredinu prekograničnog projekta za HE Buk Bijela nastavak pritiska energetskog lobija na javnost Crne Gore da se bez argumentovanih sveobuhvatnih analiza preskoči, njima vjerovatno najizazovnija, prepreka koja podrazumijeva i poštovanje međunarodnih propisa kakva je ESPOO konvencija.

Kako je i sam obrađivač predmetnih dokumenata istakao da od Vlade Crne Gore nijesu dobili tražene informacije između ostalog o stanju životne sredine u Nacionalnom parku Durmitor i Parku prirode Piva, kao ni podatke o biodiverzitetu, jasno je da je to bilo potrebno prevazići prije predstavljanja dokumentacije javnosti. Ovako utisak je da se htjelo što prije ući u procedure, prebaciti odgovornost i pokušati skrenuti pažnju javnosti sa suštine.

Ekološki pokret ,,Ozon“ je postupajući kao zainteresovana javnost dostavio Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera komentare na predmetni nacrt elaborata i separat o prekograničnim uticajima u kojima smo naveli da je potrebno dostaviti nedostajuće informacije, kako bi se obrađivaču pružili uslovi da unaprijedi dokumenta koja bi, nakon inoviranja, ponovo bila na javnoj raspravi.

Takođe ukazali smo na potrebu ozbiljne analize razvojnih perspetkiva u kontekstu ekoturizma, kako bi se zaštitila dosadašnja i planirana ulaganja prije svega lokalnog stanovništva u opštinama u Crnoj Gori, ali i zaštićenim područjima, koje bi mogle imati negativne posledice od izgradnje HE Buk Bijela i prateće infrastrukture.

Ukazali smo i na potrebu analize kumulativnih efekata zbog najavljenih projekata izgradnje više novih hidroelektrana u dvije države u predmetnom području.

Kako dosadašnja iskustva saradnje sa hidroenertetskim objektima koji imaju prekogranične uticaje, prije svega mislimo na Bilećko jezero od čega Opština Nikšić nema nikakvih benefita, smatramo da Vlada Crne Gore mora zaštiti javni interes, što garantuje i ESPOO konvencija, pa se nadamo da će naši komentari uticati u tom cilju.

Ekološki pokret ,,Ozon” je u pripremi komentara bio u komunikacija sa kolegama iz organizacija civilnog društva iz zemlje i regiona, koje isto kao i mi imaju stav da bi izgradnja HE Buk Bijela uslovila značajne posledice po životnu sredinu.

Potpisan Memorandum o saradnji za kampanju ,,Naš Grad, Naš o(d)braz

Opština Nikšić, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj i Sekretarijat za zaštitu životne sredine, Turistička organizacija Nikšić, Komunalno Nikšić, Elektroprivreda Crne Gore, Radio televizija Nikšić, Ekološki pokret ,,Ozon“ i Kancelarija Nikšić evropska prestonica kulture 2030, potpisali su Memorandum o saradnji za realizaciju kampanje ,,Naš Grad, Naš O(d)braz“.

Kampanja koju su inicirali Turistička organizacija Nikšić, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj i Ekološki pokret,,Ozon“ se realizuje treću godinu zaredom, sa ciljem podizanja svijesti javnosti i aktivacije lokalne zajednice u aktivnostima vezanim za održivo upravljanje otpadom, uređenje zaštićenih područja i predjela sa potencijalom za ekoturizam.

Sem uklanjanja otpada akcija će imati i edukativni dio za učesnike, koji će realizovati Sekretarijat za zaštitu životne sredine, a biće postavljene i informativne table kako bi se posjetiocima približio značaj ovog simbola grada.

Memorandum su potpisali Vidak Krtolica Potpredsjednik Opštine Nikšić, Zdravko Dragaš, Izvršni director EPCG, Mitar Barać, Izvršni direktor Turističke organizacije Nikšić, Nemanja Vuković, Izvršni direktor Komunalnog Nikšić, Nikola Marković, Izvršni direktor RTVNK, Aleksandar Perović, Izvršni direktor EP,,Ozon” i Nemanja Popović u ime Kancelarije Nikšić Evropska prestonica kulture 2030
Ove godine kampanja uključuje veliki broj aktivnosti, a početni događaj biće akcija čišćenja Trebjese, zaštićenog predjela izuzetnih odlika.

U okviru fonda ,,Majka Savica" dodijeljene nagrade za najbolje eko eseje na temu ,,Crna Gora i klimatske promjene"

U okviru Fonda " Majka Savica" i ove godine, dodijeljene su nagrade za najbolje tematske eko eseje. Kao i prethodne tri godine, ciljna grupa su bili šticenici/e Dječjeg doma "Mladost" u Bijeloj, Herceg Novi.
Tema eko-eseja bila je ,,Crna Gora i klimatske promjene" a nagrađeno je troje djece, koja su napisali inspirativne radove.Novčani iznosi nagrada su iznosili: prva nagrada 250 eura, druga nagrada 150 eura, a treća nagrada 100 eura.

U nastavku je prvonagrađeni tekst učenice **A.I**.

Crna Gora i klimatske promjene

Uh, odvažila sam se da napišem nešto o ovoj temi, tako da sam dosta nesigurna i bez puno znanja o klimi. Nisam neki đak, a u dom sam došla prije tri mjeseca. Živjela sam u Nikšiću i Budvi. Sjećam se mog đeda Nikole, koji je mojoj babi Stoji znao podviknuti ,, Stooojeee nevrijeme se sprema, velika kiša će pasti, ajde u podrum da prebacimo ono, kokoši treba prebaviti." Bilo mi je zanimljivo, svi smo pomagali jer bi nam podrum uvijek poplavio, pa bi propala hrana za živinu i stoku. A onda bi nestala struja, voda nije bila za piće. Ponekad bi veliki vjetar lomio voćke, mraz bi ubijaopupoljke, suša bi uništila povrće. Eto to je za mene klima.

I ranije su vremenske neprilike postojale, ali stariji ljudi kažu da to nije bilo često kao danas. Kažu da je sve počelo u drugoj polovini XVIII vijeka, sa početkom industrijske revolucije. Pojavila su se fosilna goriva, procvat urbanizacije, sječa šuma, razvoj poljoprivrede. Povećale su se koncentracije ugljen dioksida, metana i onda se javlja efekat staklenika. Globalno zagrijavanje utiče na mnogo stvari, povećava se nivo mora, smanjuje sniježni pokrivač, pojavljuju se ekstremno visoke temperature, šire se požari... I sama često pomislim:,,Bože dragi kako je vruće, samo što se okupam, već sam se oznojila". Sve ovo utiče i ugrožava zdravlje ljudi, sigurnost i bezbjednost vode za piće i hranu, infrastrukturu i ekonomski razvoj.

Crna Gora je turistička zemlja, pa zbog ovih promjena gubi svoje goste. I zimi i ljeti. Zimi nema snijega pa se pravi vještački ali pravi skijaši baš to i ne vole. A ljeti su strašne vrućine, nekada i preko 40 stepeni. Ne mogu ljudi ostajati u sobama sa klimom, nisu zbog toga došli. A neki su i bolesni ili imaju malu djecu. Sve to utiče na ekonomiju Crne Gore. Ne znam kako su stvari povezane ali mislim da rješenje ne mogu biti klima uređaji u svakoj prostoriji i vještački snijeg na planinama. To sigurno još više ugrožava prirodu oko nas, utiče u velikoj mjeri na ekosisteme, ljude i društvo u cjelini.

Topljenje leda na polovima i ledenjacima dovodi do porasta nivoa mora pa dolazi do erozije obale i ugrožava ljude i njihovu imovinu. Promjene u temperaturi i padavinama utiču na rast biljaka, migracije životinja, a mogu dovesti i do gladi zbog nestašice hrane ili velike skupoće namirnica. Visoke temperature privlače komarce i druge insekte što ugrožava zdravlje ljudi. I ujed pčele je za neke ljude smrtonostan a imam drugaricu koja je alergična na ujede komaraca.

Crna Gora zahvaljujući svom položaju i pored male teritorije, još uvijek se opire globalnom zagrijavanju bolje od mnogih drugih država. Razmišljam kako u našoj državi ne postoji opasnost od ratova i sukoba zbog pijaće vode i hrane. Drugi nisu te sreće. Nemamo ni naftu i

zlato. Hrana nam je još uvijek zdrava i ukusna. Treba to održati i preduzeti sve mjere da tako i ostane. Moramo promijeniti način života, sarađivati sa drugima, udružiti zajedničke snage i pronaći nove izvore koji nisu toliko štetni. U Crnoj Gori se sve više koristi solarna energija , vjetroelektrane i smanjuju se fosilna goriva. Posebno je važno zaštiti divne crnogorske šume, spriječiti njihovo uništavanje i stalno pošumljavati.

Dalaj Lama je rekao „Naša planeta je naš dom te ga moramo uređivati i njegovati ako nas istinski raduje sreća naše djece, prijatelja i drugih bića koja sa nama dijele tu veliku kuću“. Sviđa mi se ova njegova rečenica. Potrebna nam je zdrava budućnost za sve.

Imam tek 13 godina i pitam se kakva će biti situacija za 50 godina? Sjetiću se ovog mog eseja, sačuvaću ga. Možda ćemo tada nositi specijalna odjela protiv vrućine i neke maske koje čiste vazduh. Možda ću svojoj djeci i unucima pričati kako se nekada živjelo, kada sam ja bila dijete. Nadam se da do toga neće doći. Nadam se da ima obrazovanih i uticajnih, bogatih ljudi koji to neće dozvoliti. Kojima je ljubav prema svom potomstvu veća od materijalnih dobara i sticanja novca. Želim da divlja ljepota Durmitora i Prokletija, mirnoće Lovćena, prašume Biogradske Gore, Skadarskog jezera, tajnovitosti pješčane Ade Bojane i ljepote Boke još dugo krase našu domovinu. Želim čiste rijeke i jezera, more i planine. Želim da se 2076. godine mogu napiti vode iz rijeke Tare.

Doživjela sam velike životne promjene. Gubitke, preseljenja, prilagođavanje na novi život, sredinu i ljude. Dobro se snalazim, iako je ponekad jako teško. Pomažu mi mnogi ljudi, razgovorom, savjetom, prihvaćanjem i zagrljajem.

Svi mi koji živimo ovdje trebamo se udružiti, raširiti ruke i zagrliti Crnu Goru.

Pomaže sigurno i kod klimatskih promjena.

EKOLOŠKI KALENDAR

14. mart	Međunarodni dan akcije za rijeke
18. mart	Svjetski dan reciklaže
19. mart	Svjetski dan lasta
20. mart	Međunarodni dan vrabaca
21. mart	Svjetski dan šuma
22. mart	Svjetski dan vode
23. mart	Svjetski dan meteorologije

EKO CITAT

„Jedan dodir prirode čini cijeli svijet rodbinom."

- Vilijam Šekspir

STAV

Cirkularna ekonomija, mit ili realnost?

Piše: Dr Nikola Perović

Vrlo često čujemo pojam cirkularna (kružna) ekonomija, a da ni mnogi ekonomisti ne razumiju ili ispravno ne vrijednuju ovaj pojam. Cirkularna ekonomija nije isto što i održivi razvoj (vidjeti 17 principa održivog razvoja Ujedinjenih nacija) ili ekološka država, koju je Crna Gora (ne)opravdano samoproglasila prije gotovo 35 godina (da, zaista ima toliko dugo...). Za sada, ta država postoji samo na papiru i idealima mnogih ekologa.

Ipak, cirkularna ekonomija je vrlo praktična oblast u kojoj je cilj da se sve iskoristi i da nema otpada u sumarnim ulaznim-izlaznim ekonomskim operacijama, što direktno poitivno utiče na ostvarenje ciljeva održivog razvoja. Svaki izlaz, ili output, pa i onaj koji se popularno naziva nus-proizvod, se može iskoristiti kao vrijedan resurs, kojem će se dodati vrijednost u istoj ili povezanoj privrednoj grani globalne ekonomije. Dakle, cilj je da se ništa ne baca, tj. da se svi resursi iskoriste kao što je i suština svakog domaćinskog ponašanja, koje je u osnovi ekonomije (naziv ekonomija potiče od grčke riječi „oikonomikos“ tj. zakoni upravljanja domaćinstvom).

Cirkularna ekonomija ima svoj tehnički aspekt, koji se bazira na 5 principa, ali i psihološki, tj. mentalitetski aspekt, koji se ogleda u promjeni ponašanja sa ciljem maksimizacije koristi i minimizaciji štete, koju nanosimo životnoj sredini. Pomenutih pet principa cirkularne ekonomije (5 R na engleskom) su:

- Refuse (odbaci): odbaciti sve nepotrebne proizvode, poput jednokratne plastike, kako se otpad ne bi stvarao.
- Reduce (smanji): smanjiti potrošnju resursa kupovinom manjih količina i biranjem trajnijih rješenja. (“Nijesam dovoljno bogat da kupujem jeftine stvari”, engleska poslovica).
- Reuse (ponovo koristi): koristiti iste proizvode, posebno pakovanja više puta, npr. cegere za trgovinu.
- Repair/Repurpose (popravi/preoblikuj): popraviti ili prilagoditi stvari za nove svrhe umjesto zamjene. Npr. popraviti namještaj, posebno raritetni, čime se povećava vrijednost.
- Recycle (recikliraj): reciklirajte sve materijale u nove proizvode (npr. metal, čelik, drvo, beton, staklo, papir), ali i kompostirajte organski otpad.

Da li je cirkularna ekonomija u Crnoj Gori, ali i globalno, mit ili realnost, prije svega zavisi od prethodno pomenutog mentalitetskog aspekta. Ako se naša kultura promijeni na način da shvatimo sopstvenu i nacionalnu odgovovornost da se cirkularnom ekonomijom stvara vrijednost i istovremeno čuva Majka Priroda, na pravom smo putu. Bez toga, svaka strategija, politika, želja ili podvala vlastodržaca, ostaće mrtvo slovo na papiru.

(Autor je jedan od osnivača Ekološkog pokreta „Ozon“)

Javni poziv za učešće u javnoj raspravi o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom

Objavljeno: 13.03.2026. • 15:13
Autor: Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Zainteresovanoj javnosti (građanima, privrednim subjektima, pravnim i fizičkim licima, državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, nevladinim organizacijama i drugim organima i organizacijama) upućuje se **Javni poziv za učešće u javnoj raspravi o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom.**

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom sa obrascima za dostavljanje prijedloga, sugestija i komentara na nacrt navedenog dokumenata dostupni su javnosti i na portalu e-Uprave, www.euprava.me
.
Okrugli sto biće organizovan u amfiteatru Ministarstva, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, dana 31.marta 2026. godine sa početkom od 10 časova.

Ministarstvo ekologije, održivog razoja i razvoja sjevera, će sačiniti Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, koji će objaviti na svojoj internet stranici i portalu e-Uprave.

Link za preuzimanje: https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-ucesce-u-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-izmjenama-i-dopunama-zakona-o-upravljanju-otpadom

Javni poziv za učešće u Javnoj raspravi o Nacrtu zakona o zaštiti vazduha

Objavljeno: 13.03.2026. • 15:22

Autor: Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Zainteresovanoj javnosti (građanima, privrednim subjektima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, organima državne uprave, nevladinim organizacijama i drugim zainteresovanim subjektima), upućuje se Javni poziv za učešće u javnoj raspravi o **Nacrtu zakona o zaštiti vazduha.**

Javna rasprava će trajati 30 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

Primjedbe, predlozi i sugestije dostavljaju se Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, na adresu: Eko-efikasna zgrada, Cetinjski put bb, 81 000 Podgorica, u pisanom obliku putem pošte ili lično, ili u elektronskom obliku na e-mail adresu: milena.spicanovic@mers.gov.me, na Obrascu 4: „Primjedbe, predlozi i sugestije“, koji je sastavni dio Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija.

Javni poziv objavljuje se na portalu e-Uprave https://www.euprava.me/ i internet stranici Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera će razmotriti sve pristigle primjedbe, predloge i sugestije i nakon toga sačiniti Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, u roku od 15 dana od dana završetka javne rasprave.

Link za preuzimanje dokumentacije: https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-ucesce-u-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-zastiti-vazduha

---

Javna rasprava za Nacrt odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću ,,Agencija za upravljanje zaštićenim područjima opštine Nikšić“

Objavljeno: 23.03.2026. godine

Autor: Skupština opštine Nikšić

I – Pozivaju se zainteresovani organi, organizacije, ustanove, nevladine organizacije, privredna društva, preduzetnici, mjesne zajednice, građani i drugi zainteresovani subjekti da uzmu učešće u javnoj raspravi i daju svoj doprinos u razmatranju Nacrta odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću ,,Agencija za upravljanje zaštićenim područjima opštine Nikšić“.

II – Javna rasprava će se održati u periodu od 25. marta do 8. aprila 2026. godine.

III – Centralna javna rasprava (javna tribina) će se održati 08.04.2026. godine (srijeda) u zgradi Skupštine opštine Nikšić, sala broj 1, sa početkom u 12 časova.

IV – Sa Nacrtom odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću ,,Agencija za upravljanje zaštićenim područjima opštine Nikšić“, svi zainteresovani učesnici mogu se upoznati u prostorijama Službe za skupštinske poslove, kancelarija broj 10, na drugom spratu, svakog radnog dana od 8 do 11 časova i na sajtu Opštine Nikšić www.niksic.me

V – Predlozi, primjedbe, sugestije i mišljenja na tekst Nacrta odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću ,,Agencija za upravljanje zaštićenim područjima opštine Nikšić“ mogu se saopštiti usmeno ili dostaviti u pisanoj formi Službi za skupštinske poslove na adresu: Njegoševa 18, Nikšić, neposredno preko Građanskog biroa ili u elektronskoj formi na e-mail: skupstina@niksic.me

VI – Nadležna služba, kao obrađivač, razmotriće primjedbe, predloge i sugestije učesnika javne rasprave, nakon čega će sačiniti Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi.

Predsjednica
Milica Lalatović Žižić

15 godina Arhus centara Podgorica i Nikšić
arhus-centri.me

Predstavljen godišnji izvještaj monitoringa nakon požarne sanacije na zatvorenom neuređenom gradskom smetlištu „Mislov do“ u Nikšiću

Predstavnici firme Tekon – tehnokonsalting D.O.O. Beograd, Radomir Putnik i Dimitrije Stevanović, koja je radila aktivnosti na požarnoj sanaciji neuređenog gradskog smetlišta „Mislov do“ predstavila je godišnji izvještaj monitoringa za 2025. godinu na sastanku održanom 25. marta u Opštini Nikšić.

Na sastanku sa predstavnicima Opštine Nikšić, na kom su bili Predsjednik Marko Kovačević, Potpredsjednik Vidak Krtolica, Sekretar za komunalne poslove i saobraćaj Milorad Zečević, Nataša Bakić i Aleksandar Perović, bilo je riječi o trenutnom stanju, koje je ocjenjeno kao stabilno, sa ugašenim unutrašnjim požarima koji su predstavljali veliku opasnost, kao i o sledećim aktivnostima na daljem procesu trajne sanacije i remedijacije tog prostora.

Foto: Opština Nikšić

Dogovoreno je da se u najkraćem roku organizuje sastanak sa Agencijom za zaštitu životne sredine, kako bi se dobile potrebne informacije za izradu projektne dokumentacije daljeg procesa, čime bi se stvorili uslovi za nastavak terenskih aktivnosti.

„Mislov do“ je bio najveće neuređeno gradsko smetlište u Crnoj Gori, pa je čitav proces sanacije, kako unutrašnjih požara tako i površine veliki izazov, zbog čega su dosadašnje realizovane aktivnosti veoam važne i zbog iskustava koje će biti dragocjena i za druge lokalne samouprave u cilju saniranja lokacija korišćenih za nekontrolisano odlganje otpada.

U Opštini Nikšić organizovan prijem Ričarda Hursta, britanskog državljanina koji samoinicijativno uklanja otpada oko Krupačkog jezera

U zgradi Opštine Nikšić u četvrtak 26. marta, Predsjednik Opštine Nikšić Marko Kovačević, Potpredsjednik Vidak Krtolica, Sekretar za komunalne poslove i saobraćaj Milorad Zečević, Nemanja Vuković, Izvršni direktor Komunalno Nikšić, Mitar Barać, Izvršni direktor Turističke ogranizacije Nikšić i Aleksandar Perović, Izvršni direktor Ekološkog pokreta ,,Ozon“ upriličili su prijem iznenađenja za Ričarda Hursta, britanskog državljanina koji je privukao pažnji javnosti nakon priloga Darka Bulatovića iz RTCG u kom su pričali o njegovim samoinicijativnim akcijam uklanjanja otpada sa prostora oko Krupačkog jezera, gdje boravi već duži period.

Foto: Opština Nikšić

Ričard tokom boravka u Nikšiću putem svojih profila na društvenim mrežama promoviše grad i stanovništvo, pa je sa pravom zaslužio da mu se iskaže zahvalnost na ovakav način.

Njegova iskrenost i dobronamjernost su ostavile utisak na sve prisutne, koji su mu uručili i prigodne poklone koji će ga podsjećati na Nikšić, kao i aplikacionu knjigu Open City na osnovu koje je dobijena prestižna titula Evropska prestonica kulture 2030..

Predsjednik Kovačević je tokom razgovora istakao da je ,,svima poznat Ričard Lavlje Srce ali da mi imamo čast upoznati Ričarda Zeleno srce“, što je dalo doprinos prijatnoj atmosferi.

Nemanja Vuković je upoznao gosta sa kampanjom ,,Naš Grad, Naš O(d)braz“ i izrazio nadu da ćemo biti u prilici da realizujemo neku zajedničku akciju dok je još u Nikšiću.

Aleksandar Perović se zahvalio na angažmanu i akcijama koje je sproveo i istakao da je za njega Ričard eko ambasador Nikšića.

Nadamo se da će Ričard imati manje posla oko čišćenja nekontrolisano odloženog otpada a više vremena da upozna prirodne ljepote našeg grada.

AKTUELNOSTI

Nova internet prezentacija Turističke organizacije Nikšić
VAŽNE INFORMACIJE ZA TURISTE NA JEDNOM MJESTU

Turistička organizacija Nikšić predstavila je novu zvanični internet prezentaciju koja sadrži korisne informacije za domaće i strane goste, ali i građane Nikšića.

Na novom sajtu dostupan je vodič za smještaj, aktivnosti, gastro i ugostiteljsku ponudu, informacije o manifestacijama i festivalima, prirodnim ljepotama grada, savjeti kako doći, načinu prijave boravka, dio o Nikšiću Evropskoj prestonici kulture 2030, kao i novosti iz lokalne zajednice.

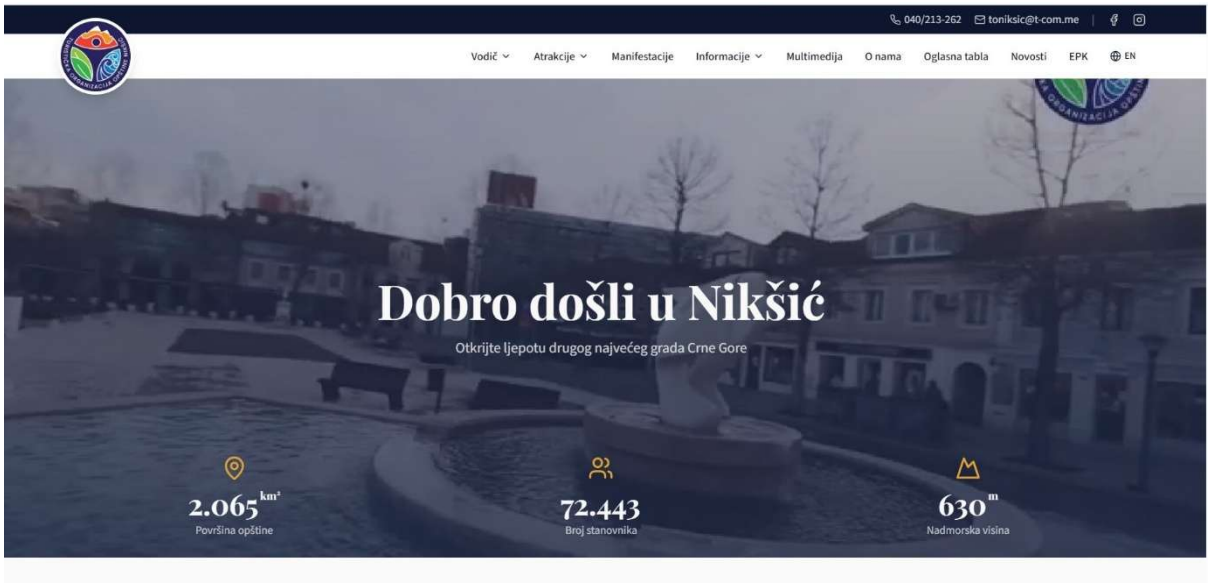

Nova internet prezentacija ima i verziju na engleskom jeziku, a foto i video sadržaji prenose atmosferu grada i daju razlog turistima da posjete Nikšić, na šta upućuje i domen https://niksic.travel/

NAŠI PRIJATELJI:

Informativno-edukativni centar opštine Nikšić

Novice Cerovića bb, TC Nikšić
068 891 585
info.edu.centar@niksic.me

U ovom broju „Ekologa" razgovaramo sa **Nemanjom Popovićem**, članom tima kancelarije Nikšić Evropska prestonica kulture 2030.

Riječ je o izuzetno talentovanom mladom čovjeku, koji je završio Fakultet dramskih umjetnosti na Cetinju i uspjeva da osnovnu profesiju unese u administrativni dio svog posla, ali i sve drugo čime se bavi u radnom i slobodnom vremenu.

Sa Nemanjom je razgovarao Aleksandar Perović, glavni i odgovorni urednik.

Aleksandar: Dragi Nemanja, imajući u vidu da je naš „Ekolog" tematski vezan za oblast životne sredine, možeš li nam ukratko predstaviti predstojeće eko aktivnosti vezane za dobijenu prestižnu titulu Nikšić Evropska prestonica kulture 2030 ? Šta moramo kao grad učiniti da se vidi unapređenje ekološke kulture i infrastrukture?

Nemanja: Evropske prestonice kulture gotovo uvijek integrišu teme održivosti i zaštite životne sredine kroz konkretne programe koji uključuju umjetničke projekte u javnom prostoru, edukacije i direktno učešće građana. U tom smislu, i naš program u Nikšiću prepoznaje ekologiju kao jednu od ključnih tema.Naš koncept je nastao kroz participativni proces razgovora sa građanima i organizacijama, koji su jasno ukazali na probleme poput divljih deponija, zapuštenih prostora i neodgovornog odnosa prema okruženju. Zato smo formirali programsku liniju *Digital Ecologies*, sadržanu od projekata koji kroz umjetnost i savremene tehnologije istražuju odnos između ljudi, prirode i digitalnog okruženja, podstičući ekološku svijest, inovacije i aktivno učešće zajednice u očuvanju prostora.

Naš fokus u tom smislu će biti na aktiviranju prostora van urbanog jezgra, gdje planiramo realizaciju kulturnih sadržaja poput instalacija, performansa i programa na otvorenom, što će činiti trećinu ukupnog EPK programa, a preduslov za to je njihovo prethodno čišćenje i uređenje. Da bi se vidjelo stvarno unapređenje, važno je paralelno raditi na infrastrukturi, sistemskim rješenjima i promjeni navika građana, jer bez toga nema dugoročnih rezultata. Upravo kroz ove aktivnosti želimo postići širu promjenu svijesti i transformaciju grada, zbog čega već od ove godine pokrećemo programe pripreme koji će do 2030. doprinijeti razvoju boljih navika i dugoročnim promjenama.

Aleksandar: Vaša Kancelarija je ove godine potpisnik Memoranduma o saradnji za kampanju „Naš Grad, Naš O(d)braz", nakon što ste i prošle godine bili aktivni učesnici akcija na terenu. Možemo li naš gradski obraz „ozeleniti", umjesto da se crvenimo, što je nažalost često bio slučaj u prethodnom periodu? Kultura življenja podrazumijeva i pojedinačnu odgovornost prema prirodi i okuženju, pa bih volio da mi kažeš kakva su tvoja očekivanja na ovom planu.

Nemanja: Mislim da možemo „ozeleniti" naš gradski obraz, ali samo ako shvatimo da to nije pitanje jedne kampanje, već kontinuiranog rada i lične odgovornosti svakog od nas. Kultura življenja se ne gradi kroz pojedinačne akcije, već kroz svakodnevne navike i odnos prema prostoru u kojem živimo. Akcije čišćenja su važan početak, ali ono što je za nas ključno jeste šta dolazi poslije. Na očišćenim lokacijama planiramo konkretne i vidljive intervencije,

kreativne poruke u prostoru, male instalacije od recikliranih materijala, radionice, performanse i uključivanje građana u aktivnosti koje tim prostorima daju novu vrijednost. Posebno je važno da radimo na ulazima u grad i prostorima koje ljudi prvo vide pri dolasku, jer se upravo tu formira prvi utisak o Nikšiću. Ne želimo da uređujemo grad samo za posebne prilike, već da dugoročno gradimo ambijent na koji ćemo biti ponosni. Moja očekivanja su da promjene neće doći preko noći, ali vjerujem da kroz ovakve inicijative možemo postepeno mijenjati navike i odnos prema prostoru. Ako uspijemo da kroz ove aktivnosti uspostavimo kontinuitet i uključimo što veći broj građana, posebno mladih, onda ćemo napraviti stvarnu promjenu, ne samo u izgledu grada, već u načinu na koji ga doživljavamo i čuvamo.

Aleksandar: Sjetio sam se kad smo zajedno sa Predsjednikom Opštine Nikšić, posadili drveće na tek zatvorenoj neuređenoj gradskoj deponiji ,,Mislov do“, najvećem ruglu našeg grada. Da li sanirenje te crne ekološke tačke doprinijelo predstavljanju Nikšića kao buduće evropske prestonice kulture?

Nemanja: Bilo bi vrlo teško braniti čitav koncept kandidature sa slikom Mislovog dola koji gori iznad grada, posebno u kontekstu posjeta panela eksperata koji ocjenjuju aplikaciju i vrše, to bi bio problem koji na sve ostalo baca sijenku.

Ali zanimljivo je da, kad smo tog dana došli gore i sadili drveće, utisak nije bio samo taj negativni. Naprotiv, zatekne te koliko je zapravo pogled odozgo lijep. Vidiš cijeli Nikšić, jezera, prostor ima neku širinu i mir koji ne očekuješ na takvom mjestu. Upravo taj kontrast nas je inspirisao da ta lokacija ima potencijal da postane nešto potpuno drugo. Zato smo počeli da razmišljamo da se tu razvije jedan projekat za 2030. godinu, koji bi iskoristio taj pogled i ambijent, ali i zadržao tu simboliku promjene.

Aleksandar: Baviš se i muzikom, i moram da podijelim sa našim čitaocima da sam imao nezaboravne trenutke uživajući u iskrenosti emocije tvog interpretiranja pjesama koje diraju u dušu. Koja ti je omiljena pjesma a ima veze sa prirodom?

Nemanja: Baš mi je drago da si to pomenuo, hvala ti na tome, ti momenti su mi stvarno posebni. To obično krene spontano, negdje pred kraj noći u kafani, kad se već istroše sve teme za razgovor. Tada moj školski drug Boro Bogdanović i ja krenemo sa nekim tradicionalnim i emotivnim pjesmama, a onda se i oni koji su se možda posvađali pomire.

Što se tiče pjesama koje imaju veze sa prirodom, postoji jedna koju posebno volim - **„Lagano, lagano“ Zorana Marinkovića**, frontmena benda Bjesovi. Nije mnogo poznata, ali na jedan vrlo jednostavan način govori o prirodi i unutrašnjem miru, dobro je započeti dan sa njom.

Aleksandar: Siguran sam da imaš ,,pakleni“ tempo, zbog svih obaveza u budućem periodu. Kako se čuvaš od stresa, ima li neki poseban metod koji bi podijelio sa našim čitaocima?

Nemanja: Često znam sebe da dovedem u situaciju „burn out-a“, kao da nekad testiram svoje granice. Ipak, neophodno je naći vrijeme za sebe i za svoje najbliže, jer često uzmemo zdravo za gotovo da će oni uvijek biti tu i čekati.

Porodica i prijatelji me na neki način „liječe“, sa njima ne volim da pričam o poslu, taj dio svjesno ostavljam po strani. To mi najviše pomaže da napravim balans.

Za odmor najčešće koristim „rupe“ u vremenu i tada volim da budem aktivan, obično sa djevojkom sjednem u auto i odemo na more ili u planinu. Nije mi problem da zbog pola sata provedenog na plaži pređem i nekoliko sati puta, a često mi jednako prija i da odem do nekog obližnjeg manastira i provedem vrijeme u tišini.

Aleksandar: Želio bih da podijeliš sa nama je li bilo teško vjerovati u nešto što su nakon proglašenja Nikšića Evropskom prestonicom kulture 2030, naši sugrađani prihvatili sa ponosom, ali možda je moj subjektivni osjećaj, mnogo njih ipak nije od početka bilo tako sigurno da je cilj ostvariv. Da budem ekološki korektan☺

Nemanja: Mi smo od početka vjerovali u ovaj proces, jer smo znali šta radimo i bili smo upoznati sa primjerima drugih gradova koji su kroz EPK uspjeli da transformišu svoju sredinu. Vidjeli smo u tome pravu priliku za Nikšić, jer ovakve titule često i dobijaju gradovi koji se suočavaju sa određenim izazovima, a kroz kulturu nude viziju i način da se ti problemi prevaziđu. Nikšić je oduvijek imao status grada u pravom smislu te riječi, posebno kada govorimo o kulturi. Oslanjali smo se na tu istoriju, ali jednako i na novu viziju i mogućnosti koje danas imamo.

S druge strane, potpuno razumijemo skepticizam koji je postojao. Nikšićani su decenijama navikli na ambiciozne projekte i velika obećanja koja se nijesu uvijek realizovala. Međutim, kad god bismo ušli u dublji razgovor sa ljudima, vidjeli bismo da svi oni imaju velike, gotovo utopijske ideje o svom gradu i upravo tu prepoznajemo najveći potencijal. Sada, kada smo dobili titulu, pred nama je veliki posao, a kada kažem “nama”, mislim na sve Nikšićane, da tu priliku iskoristimo i da ideje pretočimo u konkretne stvari.

Aleksandar: Hvala ti na iskrenosti i vjerujem da će naši čitaoci u narednom peirodu imati još mnogo prilike da prate tvoj rad, jer vas doživljavam kao dio tima koji će uticati da Nikšić 2030- godine bude ponosan sa čistim obrazom i velikim odrazom u drugim lokalnim zajednicama, kao primjer dobre prakse.

Nemanja: Mislim da smo ovaj zadatak shvatili ozbiljno, jer se ovakve prilike jednom dese nekom gradu, pa nema prostora da se propuštaju. Hvala ti na inspirativnom razgovoru, radujem se našim zajedničkim inicijativama, siguran sam da ćemo u narednom periodu dosta toga zajedno raditi, a nadam se da ćemo naći vremena i da zapjevamo.

NAŠI PRIJATELJI:

niksic.travel
komunalnoniksic.me
rtnk.me
softing.me